

Izhaja trikrat na teden v šestih izdajah, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, jutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana, ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta . . . . . 6 . 60 3-30
četrť leta . . . . . 3 . 40 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolnane naročnine se ne oziramo.

Oglaševanje in poslanice se računajo po petih vrstah, če tiska 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15-kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice.

SOČA

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v določek uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdanje.)

Gor. Tiskarna A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

„Katoliška“ politična društva.

Poleg raznih gospodarskih in kmetijskih društev, katerih ustanovljanja ne narekava potreba, marveč namen, vezati kmela na farovsko politiko, hočejo klerikalci osrečiti našo deželo tudi s političnimi društvi, katerim nadevajo v slepilo seveda neizogibni pridevek „katoliška“. Lani so ustanovili tako politično društvo za kobaridski sodni okraj, sedaj snujejo tako društvo za ajdovski sodni okraj, potem nazadnje se mislijo spraviti pa še na Kras ter ustanoviti tako politično društvo na katoliški podlagi za kopenski in sezanski okraj. Sedaj imajo v delu, kakor rečeno, ajdovski okraj. Vipavska dolina jih peče, zato bi si jo radi osvojili, da bi bili potem klerikalci gospodarji v občinah ter bi le oni odločevali pri raznih volitvah, inšbi bil na sploh vsak Vipavec bodisi na tleh ali ono stran odvisen od klerikalne milosti.

Doslej je delovalo tako politično društvo na katoliški podlagi v bolšem in kobaridskem sodnem okraju. Kako je delovalo, smo pojasnjevali že tu in tam v „Soči“. — Znani pijanček iz Borjane in vrli mu sodrug, tisti predrzni pobič v kobariski kaplaniji, sta rogovilila po kobaridskem okraju, lagala in obrekovala sta, da je bilo grdo in skrajno nečastno za duhovniško suknjo, vmes pa zlorabljala vero in cerkev v svoje namene; lagala sta, da je vera v nevarnosti, da napredna stranka je framasonska, in mešala sta pojme, kakor da hočejo naprednjaki vpeljati divji zakon ter odpraviti vero in cerkev. Obilo zla sta prizadajala prebivalcem v kobaridskem okraju ta dva farovska pijančka, katera sta se potem lepo na tihem smejala, češ, kako so se ljudje neumni, da vse verujejo črni suknji. Na raznih shodih sta nastopala kot branitelja vere, kakor da bi bili prisli sejalci krive vere v deželo, kakor da bi hodili krivi preroki okoli ter trosili nauke zmot, katere treba odstraniti, grmela sta, da morajo kmetje varovati sveto vero in cerkev, sploh sta bila vsa polna Kristusovega imena, framasonov, brezvercev, krivovercev, — v resnici pa sta pripravljala pot „gospodu“ sleparju Čaheju! Dva katoliška svečenika sta revoltirala duhove priprostih kmečkih mož, in skala žene proti možem, da marsikje se sedaj ni miru v hiši, kar imata na vesti

Dva huzarja.

Ruski spisal Lev Nikolajevič Tolstoj.

Poslovenil I. Sodar.

(Dalje.)

Meseča maja 1848. leta je šel C. polk skozi K gubernijo, in baš tisti bataljon, kateremu je zapovedoval mladi grof Turbin, je moral prenočevati v Morozovki, vasi Ane Fedorovne. Ana Fedorovna je še živela, pa se je bila tako postarala, da se ni imela niti sama več za mlado, kar pomeni pri ženski mnogo. Jako je odebelela, pa v ti beli debelosti so se videle velike mehke gube. Nikoli se ni več peljala v mesto, saj je le še s težavo zlezla v voz; a ostala je še vedno dobrodušna in tudi neumna, kar sedaj lahko povemo, ker ni več mikala s svojo lepoto. Pri nji sta živela njena hčer Liza, triindvajsetletna ruska vaška krasotica, in njen bratec, znani nam konjenik, ki je v dobrovoljnosti napravil vse svoje imetje in našel na stare dni zavetišče pri Ani Fedorovni. Lasje na glavi so mu bili že popolnoma osiveli, zgornje ustno upalo, toda brkice je imel skrbno počrnjene. Gube niso

ona dva črnuha, kalila hišni mir z zloabo vere in cerkve, trdč, zlasti na shodih, da pri volitvah gre za sveto vero, — šlo je pa za to, da so izvolili deželni poslanec sleparja. —

Tako postopanje je skrajno demoralizovalno in kaže, kako daleč proč od morale stojijo politikujoči naši duhovniki. Ljudstvo je po večini verjelo in šlo na limanice za sleparja! Ali dandanašnji pa si marsikdo po Kotu puli lase ter se jezi, kako da je mogel biti tako nespaneten ter verjeti nuncem, ki so zatrjevali, da treba voliti v deželni zbor krščanske moze, vsilili so pa sleparja. Dandanašnji so se odprli marsikateremu zaslepljenju očel, da vidi farovsko nesramnost in sleparijo v jasni luči, zlasti še, ker zaman gleda okoli sebe, kje bi zazrl kakega framasona ali krivega preroka in zaman išče po „Soči“ in „Primorec“, teh „ferdamanih“ časopisih, tisto, kar so mu natvezavali nunci, v glavnem, da sta dva lista proti veri ter da trosita krive nauke med ljudstvo itd. Marsikdo, ki ni verjel, je dandanašnji prepričan, da črna suknja ne varuje pred lažjo, marveč da se zlorablja zaupanje našega vernega kmeta v črno suknjo na grd način, s podlimi lažmi...

Glejte, tako je bilo dosedanje delovanje katoliškega političnega društva za kobaridski sodni okraj, v tem društvu imate vzgled katoliškega političnega društva, v njem vidite, kako nemoralno vplivajo nunci takega društva na ljudstvo, nemoralno tako, da je v večno sramoto vzvišenemu duhovniškemu poklicu, to društvo kaže, kako se ne sme vplivati na kmeta, ali kaže pa tudi, zakaj tako vplivajo politikujoči nunci; namreč radi tega, da si utrajajo svoje stališče med kmeti, da kmet ne sme drugega misliti, nego to, kar mu nunc dovolji, največkrat, zlasti ob volitvah, pa sploh ne sme misliti. To opravi za njega že gosp. nunc. Kaj si bo trudil možgane? Gospodje nunci že naredijo po svoje, da bo prav; kmet ima le pravico ubogati in molčati, ako hoče biti zveličan, drugače pa ga vzame hudic ter bo živega paral na dnu pekla. Ta katoliška politična društva imajo namen, kmeta narediti neumnega, kjer je kaj zaveden, kjer pa ni zavednosti, pa obdržati „status quo“....

Tak namen imajo sedaj z ajdovskim okrajem. Upamo pa, da zeleni pobiči okolu

pokrivale le njegovega čela in lic, temveč tudi nos in vrat, hrbet mu je bil pripognen: ali vendar je postavljaj svoje slabe krive noge še vedno kakor kak konjenik.

V malem salonu stare hišice, z durmi na balkonu in okni odprtimi na star, zvezdi podoben lipov vrt, sedela je vsa družina, in domačica Ana Fedorovna, sivolasa, v vijolčasti kožemajki, je sedela pred okroglo mizo iz rudečega lesa in razkladala karte. Stari bratec je sedel pri oknu v čistih belih hlačah in svetlomodri suknjici ter pletel vrvice iz bele pavole, katero delo ga je naučila njegova nečakinja in katero je jako ljubil, kajti delati ni mogel ničesa drugega več in oči so mu bile že preslabe, da bi čital časopise, ki so mu bili jako priljubljeni. Pimočka, rejenka Ane Fedorovne, se je zraven njega učila svoje naloge po navodilih Lize, ki je poleg tega pletla za ujca nogovice iz kozje volne. Poslednji žarki zahajajočega solnca so, kakor vselej ob tem času, razdrobljeni prodirali pošev skozi lipov drevored v krajno okno in stajalo pri njem. Na vrtu in v sobi je bilo tako tiho, da se je slišalo, kako so mimo okna frfotalo lastovke, ali je v sobi tiho vz-

„Prim. Lista“ opravijo slabo, ker eksempej s kobaridskim katoliškim društvom ni tak, da bi vlekli nase, pač pa tak, da odbija, in napredni življi na Vipavskem tudi ne spijo, marveč storijo svojo dolžnost, da ne bodo rasla na Vipavskem v nebesa klerikalna drevesa. Proti društvom, ki delajo za sleparje, torej tudi za sleparstvo, in katerim je glavni namen, poneumnevali kmeta ter ga vezati na farovž z nepretrznimi vezmi, se moramo postaviti po robu kakor en mož. Apelujemo torej na čast in moštost Vipavcev, da odbijejo od sebe ta klerikalni naskok, kakor pritiče, ter da pokažejo onim duhovnikom, kateri bi po receptu kobariskega Vuge rogovilili med njimi, pot v cerkev, kajti ako ni nobenega „pripravnega“, že pošljejo na Vipavsko kakega takega zlobarja, ki bo v imenu Bogu očeta sleparil Vipavce, sejaj prepir med njimi ter vlekli iz njih denarje za društvo, v resnici pa kdo ve zakaj, kakor pri kobaridskem političnem društvu....

V ostalem pa smo prepričani, da razven neizogibnih podreptnikov, ostali zavedni Vipavci ne gredo na limanice ljudem, ki se bratijo s sleparji ter jih postavljajo za vzgled katoliških mož, in torej niso nič boljši od njih, marveč da dobijo veljavno in merodajno protitežje proti klerikalnim nakanam na drug način, kateri je že v tiru. Možje, na noge in pokažite klerikalnim sleparjem, da na Vipavskem ni tal za njih razdirajočo klerikalno politiko!

Celje.

„Jednakopravnost“ je priobčila nastopni lep in znamenit članek, kateri radi tega podajemo tu tudi našim čitateljem. Vsa reč o Celju je kaj važnega vitalnega interesa za nas vse; zato je le prav, da se čuje o tem več glasov:

Članek slove:

Celje — to majhno mesto na slovenskem Štajarju, je postalo največjega pomena v zgodovini avstrijske politike — in to le vsled štirih nemško-slovenskih gimnazijskih razredov, le vsled poldrugsto slovenskih dijakov, ki obiskujejo to šolo.

dihnila Ana Fedorovna ali zakrhal starček in preložil jedno nogo na drugo.

— Kako se položi to? Lizika, pokaži, no. Jaz pozabim vselej, rekla je Ana Fedorovna in ponehala predevati karte.

Liza je stopila, ne da bi prenehala delati, k materi in pogledala v karte.

— Oh, zmešala ste, draga mamica! rekla je, predevajoč karte, — tako le mora biti. Vendar se izpolni, kar ste si namenila, pristavila je in skrivaj vzela jedno karto.

— Ti me vselej ogoljufaš! pa praviš, da pojde!

— Ne, je že prav, pojde. Izšlo se je.

— No, dobro, dobro, nagajivka! Ali ni treba čaja.

— Ukazala sem že zažgati samovar. Takoj pojdem. Ali prinesem sem?... No, končaj hitro nalogo, Pimočka, in pojdiva tekat.

In Liza je odšla skozi vrata.

— Lizika! Lizika! spregovoril je ujec, skrbno gledajoč svoje rogovilice, — kakor se kaže sem zopet izpustil petljo. Na, uđeni mi jo zopet, golobičica.

Avstrijska Germanija se je tresla ter bila v nevarnosti, da pade. In vsled tega se je vrgla z vso brutalno silo v majhni slovenski narod ter ga poskušala oropati njegovih najsvetejših pravic — njegovih šol. Že ko je pl. Plener kot finančni minister v koalicijskem ministertvu prvič postavil postavko za celjsko utrakvistično nižjo gimnazijo v proračun, se je avstrijsko nemštvo vrglo z vso silo v njega, da je prišlo do krize — v kateri je koalicijsko ministertvo podleglo in padlo. Leta 1897. ni bilo več kredita za celjsko gimnazijo, kajti državni zbor je v znani svoji seji dne 5. januarja l. 1897. odklonil to postavko s 109 glasovi proti 98. Toda zbog tega so vse vlade vzdrževale to gimnazijo, ker so spoznale, da je Celje v istini gospodarsko in kulturno središče štajarskih Slovencev, ki tvorijo eno tretjino vsega štajarskega prebivalstva.

Letos so se pa zopet pojavile bridke tožbe Germanov, da se hoče s temi štiri razredi slavizirati Celje, da se s tem na krivičen način posega v nemško ozemlje spodnještajersko — kar je naravnost smešno, če se pomisli, da daje materijal za celjsko utrakvistično gimnazijo prebivalstvo, ki šteje 185000 Slovencev in 10000 Nemcev. In ta nemška nestrpnost je prišla na dan v resoluciji, katero je predložil poročevalec v budgetnem odseku grof Stürgkh in katera pravi, da naj se nemško-slovenski gimnazijski razredi v Celju sukcesivno opusté, utrakvistični paralelni razredi v Mariboru pa se naj ločijo ter pretvorijo v samostojno slovensko nižjo gimnazijo istotam. S prav lisičjo pretkanostjo so skovali to past za slovensko srednješolstvo na Štajarskem. V vseh svojih govorih so naglašali nemški poslanci, da zahtevamo Slovenci le iz nacionalno-političnih ozirov v Celju to gimnazijo ter izrekli bojazen, da se s tem slavizira nemško Celje. Z nekako očetovsko ljubeznijo in milostjo so nam hoteli dati zadoščanja z gimnazijo v Mariboru — v Mariboru, ki je morda bolj nemško mesto nego je Celje.

— Takoj, takoj! samo sladorja ukažem nasekati.

In res je čez tri minute pritekla v sobo, šla k njemu in ga prijela za uho.

— Zato, da drugikrat ne bode te izpuščal petelj, rekla je s smehom: — vi tudi niste naredili dobro svoje naloge.

— No, dobro, dobro, poravnaj, naredil se je nekak vozelj.

Liza je vzela rogovilice, vzela si iglo iz las, katere je sedaj malo zmešal veter, ki je pihljal skozi okna, in ko je z iglo dobila petljo, pretaknila je dva ali tri krat in dala rogovilice njemu.

— No, poljubite me za to, rekla je, postavila mu rudeča ličica in zataknila kito — danes vam dam čaja z rumom, ker je petek.

Odšla je zopet v sobo, kjer se je pripravljaj čaj.

— Ujček, pojdite pogledat; huzarji gredo k nam! zaslíšal se je od tam močan glas.

Ana Fedorovna in bratec sta šla v sobo za čaj, iz katere so bila okna na vas, pogledat huzarje. Iz okna se je videlo jako malo. Skozi prah se je opazilo le toliko, da se giblje po cesti neka četa.

Iz središča slovenskega Štajerja so jo hoteli prenesti prav na periferijo, da bi s tem onemogočili večini slovenskih dijakov, ki so sinovi revnih okoličanskih kmetov, obiskovanje gimnazije. Sploh bi pa ostala mariborska slovenska gimnazija le obljuba, katerih smo Slovenci že prav dobro vajeni. Seveda 40000 Nemcev, ki stanujejo na Spodnjem Štajerskem, ima tri nemške cele gimnazije, dočim ima 400000 Slovencev spodnještajerskih na mariborski in celjski spodnji gimnaziji le utrakvistične razrede. In poslednje nam hočejo še vzeti. To je avstrijska enakopravnost! In s tem napadom na celjsko gimnazijo je vlada popolnoma soglašala, kakor je odmevalo iz govora naučnega ministra. In popolnoma prav je imel dr. Stranšký, ki je rekel, da hoče Körber prodati celjske paralelke, da kupi nemške glasove za dispozicijski fond. Toda ne le vlada, ampak tudi drugi patentirani prijatelji ljudske izomike so soglašali ter tudi glasovali za resolucijo. V prvi vrsti se moramo spomniti nemških klerikalcev Fuchsa in pa barona Morseya, najboljšega prijatelja mariborskih kanonikov, ki se ima zahvaliti le slovenskim glasom, da je zmagal. Posebno značilno je še, da je nemška konservativna stranka v dobi koalicije in l. 1896. pod Badenijem, kakor tudi 5. januarja 1897. pod vodstvom dr. Kathreina, glasovala za celjsko postavko.

Pri tem glasovanju se je prav jasno pokazalo, da je točka o enakopravnosti v programu nemških klerikalcev le humbug, in da so nemški klerikalci ravno tako v prvi vrsti Nemci in sovražniki Slovanstva, kakor vsi drugi Nemci. S tem so pa dobili tudi naši klerikalci najlepši poklon in zahvalo za njihovo iskreno in presrčno prijateljstvo, ki jih veže z nemškimi klerikalci. Koliko veljavo ima to prijateljstvo pri nemških klerikalcih, se vidi v odgovoru, katerega so dali isti češkemu veleposestniku grofu Sylva-Taroucci, ki jih je opozarjal, da bi bilo njihovo glasovanje z levičarji najeklatantnejši desaveu slovenskih klerikalcev in smrtni udarec za dosedanjo politiko njihovo — s tem, da so glasovali za resolucijo grofa Stürgkha.

Toda tudi druga stranka, takozvana ljudska internacijonalna braniteljica vseh zatirancev, socijalno-demokratska stranka se je pokazala v najlepši luči. Socijalni demokrat posl. Pernerstorfer ni imel niti toliko čuta pravičnosti v sebi, da bi se vsaj absentiral, ne, glasoval je za resolucijo. To je najboljšo spričevalo za to nemško, imenovano internacijonalno stranko. In to ni prvi slučaj, ko je ta stranka pokazala svojo kameleonsko naravo, pokazala, da v gotovih slučajih zataji vse, da gre z vsakim — naj bo klerikalec ali najbolj zagrižen nacionalec. Seveda »slovenski socijalni demokrati ne bodo izvajali iz tega konsekvenc, ker se jih ne upajo in ker nimajo tudi prave razsodnosti.

— Škoda, sestra, opomnil je ujec Ani Fedorovni: — škoda, da je v hiši tako malo prostora, krilo pa še ni izgotovljeno, povabil bi častnike k nam. Huzarski častniki so lepi, veseli, mladi ljudje; kar gledal bi jih.

— Kaj, prav presrčno rada bi; pa bratec, sam veš, da ni prostora, moja spalnica, Lizina soba, salon, pa ta soba, pa je vse. Kam jih hočem dejati, presodi sam. Starosti je očistil sobo Mihajlo Matvejev, pravijo, da je sedaj čedna.

— Ali mi bi tebi, Lizika, poiskali izmej njih ženina, lepega huzarja! rekel je ujec.

— Ne, jaz nočem huzarja; jaz hočem ulanca: ali niste služil vi pri ulancih, ujec?... Teh pa jaz nočem. Vsi so predrzni ljudje, kar pravijo.

In Liza je malo zarudela, potem se pa z nova zasmejala s svojim glasnim smehom.

— Ustijuška teče semkaj; poprašati jo moramo, kaj je videla, je pripomnila.

Ana Fedorovna je ukazala poklicati Ustijuško.

(Dalje pride).

Še manj pa pričakujemo to od naših klerikalcev! Pri prihodnji priliki pojdejo ter ponižno poljubijo roko kakemu Fuchsu ali Luegerju, saj so ti njihovi politični svetniki, v katere se ozirajo polni zaupanja in ljubezni. Glasoval je pa za resolucijo tudi baron Schwegel, oni Schwegel, ki je zahteval, da se kočevska nižja gimnazija razširi v popolno gimnazijo, — in to za 14000 Nemcev, ki prebivajo v kočevskem okrajnem glavarstvu, v katerem je pa poleg tega še 27000 Slovencev.

Zvezale so se torej prvič, odkar obstoja v Avstriji parlament, vse nemške stranke, tako da so stali na eni strani združeni slovanski narodi — na drugi nemški in laški narod. In posledica tega je bila, da je v budgetnem odseku zmagal s 25 proti 22 glasovi Stürgkhov predlog. Ves slovenski narod je nad tem barbarskim činom ogorčen, čeprav je grof Stürgkh v svojem zaključnem govoru obetal Slovincem zlate gradove in čeprav je baje naučni minister dr. Hartel posl. Robiča zagotovil v privatnem pogovoru, da se celjske slovenske paralelke navzlic resoluciji ne opuste. Poguma nismo izgubili, ker se zavedamo, da imamo prav iste pravice kakor drugi narodi, in da smemo te svoje pravice tudi zahtevati, se za nje boriti tudi do skrajnosti in napram vsakemu, ki nam jih krati. In slovenski državni poslanci bodo in morajo izvajati iz tega dogodka, posebno še iz izjave naučnega ministra, najostrejšje konsekvence ter nastopiti napram vladi v tonu, katerega zasluži — pri čemur jih bodo Čehi, kakor je razvideti iz izjav čeških poslancev in listov, kar najodločneje podpirali. In to je tudi potreba! Vrzimo že enkrat proč ono ponižujoče nas hofratovsko kavalirstvo, vrzimo proč rokavice ter pokažimo svoje žilave roke. Ne pustimo, da bodo nemški listi z zasmehovanjem govorili o konsekvencah, katere so obljubili slovenski državni poslanci. Kdor pa nima tega poguma, naj zleze doma za peč.

Toda tudi druge konsekvence moramo izvajati iz tega. Na Kranjskem, kjer je 5% Nemcev, se jim mora pokazati, da je večina — slovenska in ne sme prepuštatiti, da bi se šopiril nemški Mihel po naši lepi deželi, si počasi nabiral najlepših zakladov ter metal bogastvo v svojo malho. Klin s klinom! To naj bo naše geslo. In le na ta način pokažemo svojemu ohojemu in domišljavemu sosedu, da mu še ni treba kupovati sveče, da bi svetil slovenskemu narodu pri njegovi zadnji uri.

Dostavek uredništva. — Proračunski odsek je proračun odobril, torej tudi troške za celjsko gimnazijo, a sprejel tisto resolucijo, katero vlada izpolni, ako — hoče. Naučni minister, govoreč zdaj oficijozno, je govoril na svojo pest, da vlada v celoti ni odgovorna za njegove besede. Radovedni smo zdaj na postopanje vlade. Iz oficijoznih izjav je sklepati, da ostane vse pri starem, — ali škandal je velik, da je bila ona resolucija sploh mogoča.

DOPISI.

Zagreb, 9./II. 1902. — (Avstrijski parlamentati in hrvatsko-slovenske srednje škole.) Pozornim okom pratismo dogodjaje u avstrijskom parlamentu, o odnosajih, koji se odnose na hrvatske i slovenske srednje škole. Kao što nas je izjava ministra nastave Hartela o equivalenciji pravnčkih izpita na hrvatskom sveučilištu sa onima Cislantjanije razveselila, tako nas je predlog Stürgkhov u dno duše uvrijedio. Odobrenje izpita na hrv. sveučilištu bila je potreba, koja je bila na dnevnom redu u našim prilikama; tom izjavom udovoljilo se želji svih hrvatskih akademičara na hrv. sveučilištu, a osobito onima iz Dalmacije.

Al što je u tome avstrijska vlada udovoljila pravednoj želji Hrvata, učinit će u drugu ruku veliku povredu, ako odobri odstranjenje slovenske gimnazije iz Celja u Maribor. Stürgkhov predlog, koji je prošao sa 25 glasova proti 22, bio bi — ako svi hrvatsko-slovenski zastupnici, kao što i svi ostali slavenski zastupnici, ne ustanu na noge, te glasnim glasom najenergičnije ne prosveduju

proti svakom postupku — pljuska za sve slovenske zastupnike u Beču; jer time bi se pokazalo ignoriranje svih slovanskih narodnosti Austrije, koje sačinjavaju većinu žitelja ove monarhije, a u našim zastupnicima mrtvilo te indiferentnost prema stvari, koja bi bila riješena na najnepravičniji način.

Zato i mi sa odobravanjem pozdravljamo, što su se naša braća Česi pokazali solidarnima u toj stvari sa hrvatskom i slovenskom braćom u rijecima dr. Herolda: „Slovenski narod ne će podnijeti takve nepravde, izjavljam, da ćemo i mi Česi podupirati Slovence u njihovoj akciji.“ Osim njega govorili su u ime Čeha: Fort i Kramář.

Avstrijska vlada nikako ne snuje, da dopusti, da pobijedi politički fanatizam, već mora da nastoji, da se slovenskom narodu ne nanaša nikakva nepravda, da ne će da dodje do krize.

Osim toga predložio je talijanski zastupnik Rizzi, da se hrv. gimnazija iz „čisto talijanskog kraja“ (?) Pazina premjesti. On među ostalim kaže: Hrvatska gimnazija ne odgovara potrebama, već je proizvod političkih težnja. Podignućem hrvatske gimnazije u Pazinu učinila se talijanskoj narodnosti velika nepravda. Eto i opet Talijani pokazuju, da im je hrvatska gimnazija u Pazinu trn u peti, kao što je Njemcima slovenska u Celju.

Ali Rizzijev predlog bijase većinom glasova odklonjen. Njemci, kojih su Talijani podpomagali u premještenju slovenske gimnazije iz Celja, ostaviše ih na cjedilu, te tako odnesoše podpunu blamažu.

Po tome vidimo, da naše narodne prijatelje ne vodi ništa drugo već fanatizam, koji u ozbiljnih i trijeznih ljudi, pripadali kojoj mu drago narodnosti, mora da pobudi prezir.

Slavenski zastupnici, pripadali kojoj mu drago stranci, moraju da ustanu na očitu povredu slovenskoga naroda, te da muževnom riječju izvjestie pravdu nad nepravdom. U koliko će avstrijska vlada udovoljiti pravu slovenskoga naroda, vidjet ćemo uskoro.

Iz tolminskih hrlbov, v ponedjeljek dne 10. febr. — Ni me volja polemizovati s pastirskim listom, kojega je včeraj prečitao g. nunc u cerkvi in obljubil, da ga se enkrat prečita, da ga bomo bolj razumeli (?), ampak rečem le toliko, da letošnji pastirski list je dolga klobasa na katoliški podlagi ter reklama za ozlindrano klerikalno Cahejado!

Našemu nuncu se je zdeš se vse premalo političen ta vseh avstrijskih škofov pastirski list, kajti priskočil mu je na pomč tuintam s tem, da ga je razširjeval s svojimi puhlimi dovtipi, n. pr.: Kristjani naj bi volili katoliškega moža, ne pa juda, kakor sicer. Rekel je tudi nunc, da smo sicer se dobri kristjani, ampak preveč trdoglavi, kateri si ne damo nič dopovedati. Gosp. nunc, kaj si ne damo dopovedati? Ali morda to, da nočemo voliti v dež. zbor sleparja Caheja? O jerum, jerum! Prosim Vas, gospod nunc, kedo je volil juda v deželni zbor? Mi naprednjaki na Tolminskem smo volili moža iz naše sredine, koje poznamo in vemo, da so pravi kristjani, Vi pa klerikalni magnati ste prisilili našega nezavednega kmetiča, da je volil krščenega goljufa in sleparja Caheja! Capito? —

Dovoljujem si spregovoriti le še par besed o plesnem venčku, kojega je priredilo naše bralno društvo v minoli predpustni dobi.

Nunc je rekel, kadar se hudobni svet veseli, mora sv. cerkev zalovati. Poglejmo pa, kako je sv. cerkev (g. nunc) zalovala. Božja služba zjutraj ob 8. uri namesto ob 10., in to brez plačanih očenasev, brez evangelja, brez pridige in brez popoldanskega blagoslova, zvečer pa v farovžu kozle streljati do ali celo čez polnoči. Tako torej žaluje „sv. cerkev“, kadar se hudobni svet veseli s tem, da priredi pošteni plesni venček, kojega se udeležijo tudi stariši in drugi veljavni možje, župani, podžupani, nadučitelji in učitelji? O, bum, bum, bum!

Domace in razne novice.

Dopolnilne deželnozbornske volitve na Krasu in v tolminskem okraju so razpisane na dan 20. marca t. l.

Poročilo o Sokolovi maskeradi priobčimo v soboto. Za danes omenjamo le to, da se je sponesla v vsakem pogledu povoljno in v občno zadovoljnost.

Umrl je v Gorici v starosti 81 let bivši c. in kr. generalni konzul v Kardiff-Newportu, g. Benedikt Row.

Vojaški nabor. — V pokneženi grofovini Goriško-Gradiščanski se bo vršil letošnji

vojaški nabor po nastopnem redu: v Gradišču ob Soči dne 1. marca, v Krminu 3. in 4. marca; v Gorici (okolica) 14., 15., 16. 17. in 18. aprila; v Gorici (mesto) 5. in 6. marca; v Ajdovščini 11. in 12. aprila; v Kanalu 21. in 22. aprila; v Tolminu 26. in 28. aprila; v Cerknem 24. aprila; v Kobaridu 29. in v Bolcu 30. aprila; v Komnu 10. in 11. marca; v Sežani 7. in 8. marca; v Trzinu 18. in 19. aprila; v Červinjanu 15., 16. in 17. aprila.

Od nekdanjega „korsa“ na pustni torek v Gorici so ostali le se najzalostnejši ostanki. Par našemljenih barab v ostudni in umazani obleki, nekaj potrih dežnikov, kako žalostno kljuse, par pijancev na vozu, tulečih ob kozarcu briskega vina, — to je bil ves „mondo goriziano“ v „kursu.“ Videli smo tudi neki avtomobil, ki je vozil med gnečo, kar se nam ne dozdeva prav varnostno. — „Korso“ je padel tako nizko, da nižje ni moglo. Pač zadnji čas je, da ga oblast prepove, ker divjanje tistih našemljenih barab je le v nečast Gorici, in sicer v tim večjo nečast, ako pomislimo, da gospodarijo v njej „potomi“ 2000-letne kulture.

Že lani so se zgražali nad propadom „korsa“ vsi laški listi in govorili so, da nameravajo nekako organizovati za letos „korso“, ali ostalo je le pri obljubi, in „korso“ je bil tako skandalozen, da je prava sramota za tiste, ki to trpe, pa bi lahko odpravili.

Travnik je bil natlačen najrazličnejšega občinstva in bil se je boj s konfeti in drugimi takimi rečmi, da je bilo veselje; zlasti mladi in zaljubljeni svet se je zabaval živo in živahno do mraka.

Ostanek s pustnega dne. — V „Edinosti“, ki je izšla v torek, na god vseh norcev, čitamo: „Slovenski Narod“ in „Soča“ — tožena. G. Franjo Klemenčič in ga. Ivanka Klemenčič, poslednja v svojem imenu in v imenu uredništva „Slovenke“, sta uložila tri tožbe proti „Slovenskemu Narodu“, oziroma proti gospici Zofki Kveder in gosp. Karolu Linhartu in eno proti „Soči“ zaradi razžaljenja na časti, storjenih s priobčevanjem sramotljivih spisov.

Kratek je bil predpust, ali provzročil je le veliko abnormalnosti v izvestnih tržaskih krogih. Sveti postni čas pa jim menda — tako upamo — ohladi prevroče možgane in živce ter zravna kolesea, ki so skočila iz tira. — Kar se tiče tožbe, seveda kar trepetamo pred vsemogočnim gospodom Klemenčičem, katerega spremlja na poli tožbe, da mu ne bo dolgčas in da ne obupa, tudi njegova boljša polovica, ki se čuti menda tudi žaljeno, ker je bil „žaljen“ mož. To je lepo „od nje“, še lepše pa „od njega“, da je prihranil malo „špasa“ tudi za drugače resni postni čas.

Da bo vsakdo vedel, kaj smo rekli Klemenčiču, ponatiskujemo tu tiste besede. Ko se je obregnil „Prim. List“ ob tisto poslanico Zofki Kvedrovi, smo pisali: „Vsakdo, ki ni kukavica svojega moštva, je z zaničevanjem odložil »Ed.«, ki je dala prostora vsakega moža nevrednemu izbruhu proti jedni — ženi. Naj bi ženska zagrešila karkoli v svoji koketeriji ali spletkariji podobne vrste, kakor jih je omenila ona poslanica, bi se ne smel noben mož tako daleč spozabiti, kakor je to storil g. Klemenčič z javim opisovanjem prvih dveh dejanj svoje ljubezenske tragedije, ki na vsem božjem svetu nima nikogar nič skrbeti ne brigati! — In tako človeka nevredno jeremijado je priobčila na naslov odlične pisateljice tista pobožna „Ed.“, ki se tako rada skandalizuje nad drugimi....

Ko pa je poslal g. Klemenčič „popravek“, smo mu ga zabelili s temi ocirkami: „Ali sprejeli smo (namreč popravek) iz usmiljenja za bolne živce. Ne, gosp. K., kar ste storili na naslov gđc. K., je nevredno moža, in kdor je še mož, še človek, Vas ne more več spoštovati. Kar ste skrivno doživljali, ste imeli skrivno poravnati ali skrivno trpeti, v javnost pa bi ne smeli stopiti nikdar! — Gospici K. svetujemo nujno, naj ne piše brošure, je ni potreba. V „Slov. Narodu“ mu je odgovorila še preveč. Zadoščalo bi — 10 besed: da ona, ženska, si ne šteje v čast, javno govoriti s tako solzavo — babo.“ — Tako, g. Klemenčič, sedaj pa na svidenje pred porotniki!

O goriški gimnaziji se je tudi govorilo v proračunskem odseku, in sicer je zahteval Povše slovenske paralelke, Rizzi pa je stavil slično interpelacijo za Lahe. O naši nemški gimnaziji v deželi, v kateri nemščina ni deželni jezik, smo govorili že opetovano, celo konfiskovana je bila „Soča“, kor je raz-

krivala hibe tega zavoda, ki je monstrum avstrijske naučne uprave. Slovenci na Goriskem smemo zahtevati, da se napravi za nas slovenski gimnazijski zavod, ki bo odgovarjal gledé poučnega jezika in v vsakem drugem oziru pedagogičnim načelom in modernim zahtevam srednjih šol; ako hočemo biti prav pioni, moramo zahtevati vsaj slov. parafelke, kakor se glasi Povšetova resolucija. Z zavodom, kakor je sedaj, ne moremo biti zadovoljni, ker nemški poučni jezik bije v obraz najprimitivnim pojmom o pedagogičnih načelih, pa tudi drugače zavod ni tak, da bi se prikupil. Mi nismo zadovoljni z njim, Lahi pa tudi ne. Torej nihče v deželi, v kateri stoji, marveč vsi hočemo preustrojbe te srednje šole po potrebah dežele in po sedanjih modernih zahtevah. Zato pa se tudi oglašamo tuintam, da bi se te željene preustrojbe izvršile, ali ne zgodi se nič, marveč od tistega slovečega pripravljalnega razreda naprej do konca se ubija, nemški mladini blaženi „državni jezik“ v glavo, prav kakor da bi imel ta edini pravico služiti kot poučevalni jezik na takih zavodih, in bi brez njega Avstrija propadla!...

Skrajni čas bi bil, da se res kaj stori za Slovence v napominanem pogledu, ali bojimo se, da, dokler bo vladala med nami klerikalna politika, ne dosežemo ničesar, pač pa utegnejo doseči tim lažje Lahi, kar hočejo.

Plesna veselica v Dornbergu preteklo soboto 8. t. m. se je vkljub slabemu vremenu zadržalo dobro sponesla, dasiravno nekateri delovodje železnic, bivajoči v Dornbergu, so se spozabili svoje dolžnosti, ker se niso, čeravno povabljeni, udeležili veselice, pri kateri bi bili morali sodelovati z nami (tovariši) vred in tako pokazati potrebno složnost in prijazno lice. Zakaj se niso nekateri tovariši veselice udeležili, to oni pač sami dobro vedo, a mi moramo na tem mestu odločno grajati njihovo neudeležbo in ob enem obžalujemo njihovo pozabljenost na svoje dolžnosti glede sloge in edinosti med tovariši-delovodji železnic.

Obratno pa se tem potom iskreno zahvaljujemo vsem drugim gg. delovodjem, posebnost iz Ajdovske okolice, kateri se niso vstrahili dolge poti in preslabega vremena, ampak prišli so v prijazni Dornberg in se vdeležili veselice in zabave, ki je trajala do polnoči.

Da smo se sijajneje zabavali, so pripomogli z radodarnimi doneski nekateri gospodje. Hvala jim zato! Hvaležni smo posebnost se dornberskim gg. posestnikom in drugim občinarjem, kateri so nas počastili s svojim prihodom na veselico in tako pokazali, da nas radi imajo in nas radi vidijo v svoji spoštovanosti, vinorodni občini, ter konečno izrekamo še zahvalo g. gostilničarju (K. K.), kateri nam je postregel z okusnimi jedili in z dobrim kozarcem črnega vina.

Presrečno hvalo torej vsem udeležencem veselice izrekamo

Delovodje železnic v Dornbergu.

Zeleni pobiči okolu „Prismojenca“ hočejo zavijati tisto britko zgodovino nemškega župnika Mitterdorferja, o katerem smo pisali v „Soči“. Pravi, da stoji v „Soči“, da ga je ordinarijat suspendiral, na koncu pa, da je še sedaj duhovnik ter da mašuje in deli sv. zakramente. — Res je jedno in drugo. Mitterdorfer je bil suspendiran, p... neje pa prestavljen na Korosko, kjer je izvrševal vso duhovniško službo, torej maševal in delil sv. zakramente. In sedaj je še vedno nesuspendiran duhovnik, ki mašuje in deli sv. zakramente. Mi smo pisali resnico, lažniki po poklicu pa so zeleni pobiči okolu „Primorskega Lista“, kateri so morali biti na „Debeli četrtki“ precej „ginjeni“, da so poslali v svet tako zvitarjoli!

Trgovska in obrtna zbornica. — V „Osservatore Triestino“ citamo ta-le razglas gledé razpisa novih volitev za trgovsko in obrtno zbornico poknežene grofije Goriske in Gradišanske v Gorici. Nj. prevzvišenost g. trgovski minister je z ukazom z dné 21. decembra 1901. št. 5065 temeljem § 23. zakona z dné 29. junija 1868. drž. zak. št. 85 razpustil trgovsko in obrtno zbornico v Gorici ter odredil svršitev novih volitev za isto na podlagi v deželnem zakoniku pod št. 42 ex 1901. razglasenega novega volilnega reda.

Svršiti bo torej volitev 24 pravih udov trgovske in obrtno zbornice za pokneženo grofijo Gorisko in Gradišansko za 6-letno poslovno dobo.

Gledé razvrstitve volilnih upravičencev v volilne kategorije, gledé aktivne in pasivne

volilne pravice in izvrševanja iste kaže se na §§. 2, 3, 4, 5 in 10 omenjenega volilnega reda, kateri se more pregledati v uradišču trgovinske in obrtne zbornice v Gorici, potem na obrtnih oblastvih I. stopinje in v c. kr. davčnih uradih. Čas razgrnitve imenikov volilcev v lokalu trgovinske in obrtne zbornice v Gorici in v davčnih uradih, kakor tudi dočitev roka za vložbo morebitnih vgovorov proti istim, razglasi za svršitev volitev postavljena volilna komisija, katera doposlje volilcem tudi izkaznice z glasovnicami in z razpisom volitve vred (§ 8. odstavek 3, 4 in 5 volilnega reda).

Volilna komisija ima naslov: „c. kr. volilna komisija za trgovinsko in obrtno zbornico v Gorici“, in vloge volilnih upravičencev na to komisijo so poštnine proste, ako vsebujejo na naslovu pristavek: „V volilnih stvareh trgovinske in obrtne zbornice v Gorici“.

Predsednik volilne komisije je c. kr. namestništveni svetnik Henrik grof Attems v Gorici.

Volilna komisija uraduje v prostorih bivše trgovinske in obrtne zbornice v Gorici.

Biljenski kurat, predobro znani Rojec, je strašno unet gospod za čast božjo. Zato seveda tudi ne privoščiti dekletom par uric plesa. V nedeljo so imeli napovedan ples, ali zviti nunc je povabil za tiste ure popoludan dekleta k sebi, da jih bo izpraševal za velikonočno spoved ter jim delil listke. Prigovarjal jim je tudi, naj nikdar ne hodijo plesat, marveč tiste „ta čotaste“ naj plešejo. Dekletom se je zdelo za malo in nedostojno za nunca, da zmerja uboge pohabljenene ženske s „ta čotastimi“, ker kdo ve, da njega ne kazni Bog, da postane tudi on revež čotast! Ali je tako učil Kristus?

Tudi „Soče“ in „Primorca“ ne more pustiti na miru, marveč ob vsaki umestni in neumestni priliki dreza in hujska. Tako je tudi sedaj napovedoval, da tisti, ki čitajo „Sočo“ in „Primorca“, ne dobijo odveze pri velikonočni spovedi. Torej tudi spoved vlati v politiko! Ljudje pa čitajo se tim rajše „Primorca“ in „Sočo“, čitajo in iščejo zama tisto brezverstvo, o katerem govori nunc, ter sedaj celo pravi, da ne bo dal odveze tistim, ki jih čitajo.

Potem pa jokajo, da vera pesa! S takim postopanjem nuncev mora pešati, in kdo ve, če sčasoma tudi ne opesa?!

Marko Vales, kurat braniški, s svojimi lepimi očesci se ne da miru. Sedaj ko je bila preresetana reč o tistih troških za okliče itd. po goriskih farovških listih ter pojasnjena tudi v „Soči“, smo čitali kar naenkrat te dni v „Slovencu“ zopet staro klobasanje, katero nima nikake vrednosti več. Marko se sklicuje tam tudi na staro izsiljeno zaupnico, češ, da je še v veljavi. — Kakor se vidi, Marko Vales noče mirovati, ampak vedno dreza v javnosti; zato se nam zdi, da bi imel rad, ako bi še enkrat ponovili v „Soči“ tisto njegovo lepo povest o očescih itd.

Drezajo in drezajo, potem kadar se jim pove, kar so iskali, se delajo pa mučenike. Med take „mučenike“ spada tudi Vales. Ako ne bo dal miru, utegne postati kmalu tak „mučenik“!

Novo franko-znamke. — S 15. februarjem t. l. se uvedejo nove franko-znamke po 36 stotink, ki so določene za jednotno frankovanje, priporočenih tuzemskih pisem do 20 gramov teže. Te znamke se bodo dobivale od zgoraj omenjenega dne nadalje na vseh c. kr. poštih uradih in v prodajalnah poštih vrednotnic.

Vinarsko društvo za Gorisko. — Na Svecnico je zboroval komitè za osnovanje vinarskega društva za Gorisko. Ustanovni kapital bo znašal 60.000 K v 3000 doneskih, po 20 kron jeden. Član ne sme več svot vplačati nego 50; vstopnine je 2 kroni. — Društvo bo imelo svoj sedež v Gorici ter ne more prenehati pred 5 leti. Vsa reč je v laških rokah.

Izpred sodnije. — Pred tukajšnjo sodnijo je stal 20-letni Jos. Vilič iz Deskle obtožen, da je v gostilni Martina Živica 78-letnega Petra Skerta udaril po levi roki tako, da ni mogel delati 3 tedne. — Ko je prišel Vilič v gostilno, ga je pozdravil Skert po laški, vsled česar je Vilič vzrasel ter ga udaril, spremljaje udarec z zaničevalnimi besedami. Vilič pa trdi, da se je Skert sam ranil. Vilič je dobil 1 mesec trdega rapora.

Na novega leta dan sta se v Jugovi gostilni v Solkanu sprla oče Jos. Pavletič in sin Ivan. Priskočil je drugi sin Josip, ki je ranil očeta, da je moral v posteljo. Sodniki

so prisodili „dobremu“ sinu mesec trde ječe ter 16 K za zdravniške troške očetu.

Ivan Batistič iz Št. Andreža je pokradel svojemu gospodarju Ant. Slokarju več rečij v vrednosti 66 K. Obtožen je bil telesne poškodbe na svojem očetu. Dobil je za to 4 mesece ječe.

Fr. Lisjak in Jos. Vitez iz Gabrij sta bila ukrala 20 litrov žganja in 18 litrov vina v vrednosti 46 K. Prisodilo se jima je za to po 3 mesece ječe.

Družbi sv. Cirila in Metoda so poslali meseca januarja prispevke med drugimi p. n. gospoda in korporacije: Upravnistvo „Mira“ v Celovcu 511.40 K, upravništvo „Slov. Naroda“ 278.32 K, pevsko društvo „Kolo“ v Trstu pokroviteljstvo 200 K, župnik Avgust Skočir v Gračcu 120 K, tvrdka A. & E. Škaberne od platna 400 K, dohodek veselice Rakovskih samcev 200.06 K (po „Sl. N.“), tvrdka Iv. Perdan od vžgalice 400 K, Zagorske Slovenke pokroviteljstvo 200 K; podružnice: I. ljubljanska 141 K, moška v Ajdovščini 60 K, moška v Postojni 76 K, moška v Rojanu 200 K, moška v Kobaridu 40 K, ženska v Gorici 250 K, ženska v Ajdovščini 117.20 K. — Družba je imela meseca januv. 3898.29 K dohodkov in 2464.90 K stroškov.

Droblž. — Te dni se je govorilo, da zapro Leberzovo tovarno za užgalice s prihodnjo soboto. Ali to ni res, ker tovarna dela se naprej, le število delavcev skrči za nekaj časa. — V Červinjanu so zapri nekoga učitelja godbe Adelchi Cremaschi, radi razžaljenja Veličanstva. Te dni je bil la Cr, imenovan učiteljem godbe v Gradežu. Cremaschi je Lah iz kraljestva. — Sedaj citamo tudi v nekem tukajšnjem laškem listu enake pritožbe gledé naših ulic v mestu, kakor so bile v „Soči“. Pravi da ceste v Gorici niso ceste, ampak močvirja. Kaj koristi, ko pa občinski svet noče nič slišati o teh močvirjih! — Gorica šteje sedaj 1935 hiš. — Kakor čujemo, krožijo po mestu zopet ponarejene krome. Ponarejene so baje dobro, le napisa v krogu jim manjka. Pozor!

Listnica. — Gg. dopisnikom: Pride na vrsto vse. Prosimo za danes potrpljenja!

Vabilo. — Podpisani, pooblaščen od več bralnih društev ajdovskega okraja, vahim odbore bralnih društev ajdovskega okraja k skupnemu zborovanju, katero bo pri meni v Skriljah dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne s takim dnevnim redom: 1. Organizacija in podpiranje bralnih društev; 2. Reklama za bralna društva; 3. Razna posvetovanja.

Anton Uršič, trgovec v Skriljah.

Razgled po svetu.

Proračunska debata v držav. zboru prične danes. Vlada se trudi, da bi se rešil proračun še pred Veliko nočjo. Vsak teden naj bi bilo petero sej, ki bi se razdelile na dnevne in večerne seje. Tako bi bilo za proračunsko debato določenih 20 dolgih sej. Predloga o naslovu inženirjev pride v posvetovanje še-le po proračunu.

Peticije za starostno in invaliditetno zavarovanje so se predložile avstrijski poselarski zbornici. Peticije imajo 693.007 podpisov, 1480 peticij so uložile občine, 1201 peticij društva, 408 peticij bolniške blagajne.

Ogerska vlada je sklenila podaljšanje trgovinske pogodbe z Nemčijo, Italijo in s Srbijo. Brez soglasanja avstrijske vlade tega koraka gotovo ni storila.

Kosta Taušanovič, bivši srbski minister, je umrl v soboto v bolnišnici na Reki. Pokojnik je bil svoj čas jeden najuglednejših prvakov radikalne stranke v Srbiji. Srd Milanov na to stranko je zadel tudi njega. Vržen je bil v ječo, kjer so ga mučili tako, da je prišel ob zdravlje. Kralj Aleksander ga je pomilostil, ali zdravlje se mu ni povrnilo več. Pokojnik je bil unet pristaš velikosrbske ideje. — Slava njegovemu spominu!

Nadvojvoda Fran Ferdinand brez ogerskega kavalirja na Rusko. — Sedaj se razpravlja v javnosti, kako to, da je sel naš prestolonaslednik brez vsakega ogerskega kavalirja na Rusko. O tem so prišle na dan take-le vesti: Nadvojvodovo spovednik, pater Abel, je nadvojvodo pregovoril, naj izmed ogerskih kavalirjev izbere grofa Zichyja kot svojega spremljevalca. Nadvojvoda se je udal. Minister grof Szechenyi je o tem slučajno izvedel in obvestil Szella. Ta je nadvojvodi pismeno naznanil, da ogerska vlada na noben način ne privoli, da bi nadvojvodo kot reprezentant Ogorske spremljal klerikalni politiki. Nadvojvoda je odpisal, da svojega sklepa ne spremeni, ker pa se ogerska

vlada ni udala, je nadvojvoda poslal grofa Nostitza k Szellu, češ, da bi mu bilo skrajno neljubo, če bi moral preklicati svoje vabilo in da sploh ne vzame nobenega ogerskega kavalirja seboj, če Zichy ne bi smel iti. Szell je šel na to k cesarju, mu obrazložil vso stvar in protestiral proti temu, da bi Zichy spremljal nadvojvodo. Vsled tega je nadvojvoda Zichyja povabil k sebi in mu osebno povedal, zakaj ga ne more vzeti seboj. Pri tem pa je ostalo, da nadvojvodo ni spremil noben ogerski kavalir na Rusko.

Pomiloščenje. — Cesar je pomilostil onega Valentina Romano, ki je bil od tržakega porotnega sodišča obsojen na smrt, ker je v minolem juniju v zagati Forno umoril svojo ženo. Smrtna kazen mu je spremenjena v dosmrtno ječo.

Nadpis na železnici Trst-Poreč. — „Uspehi“ Italijanov v tej stvari so fulminantni — taki namreč, da je na Miljski postaji tudi — slovenski nadpis že nabit, v Kopru pa jim — kakor je poročal „Piccolo“ — pa ne bodo dela sitnosti s slovenskim nadpisom; Capodistria ostane Capodistria, kajti take postaje na novi železnici — ne bo! Koperska postaja se bo imenovala S. Canzian. Dosegli so torej toliko, da se bo postaja imenovala po slovenski okolici, na kateri dejanski stoji.

Zanimiva kazenska razprava. — 10. t. m. se je vršila pred okrajnim sodiščem v Trstu razprava proti odvetniku dr. Stoglavu Sandrinu iz Buzeta na zasebno obtožbo gospoda tamošnjega okrajnega sodnika, dr. Henrika Stopančiča, radi zaljenja časti. Dr. Sandrin je bil obsojen na globo 150 K.

Brzosedlar. — Velevažno naredbo za jezdec izumila sta nadporočnik Karol Bránek in Slovenec, stolnik Fridolin Kavčič, to je aparat, s katerim je možno vsakemu desetletnemu dečku konja v teku dveh sekund osedlati, namreč podpas nategnuti. Aparat, kateri izumitelj nazivata „brzosedlar“, je bil najprvo v cesarskih hlevih, v c. kr. zavodu za vojske učitelje jahanja na Dunaju, v jahalni grofa Esterházya v Tolisu poskušan, in so se dolične oblasti o tej iznajdbi jako laškavo izrekle in mnogo aparatov naročile. Patente sta izumitelja napovedala v vseh kulturnih državah sveta. Največje zanimanje vzbuja brzosedlar v Rusiji in v Angliji ter bode brzodvombeno uveden v konjenstvu vseh držav.

Vojna v južni Afriki. — Pariški „Debats“ je sporočil, da je veljala vojna Angleže že 5—6 milijard frankov. Toliko vse zlatorodne jame v Transvaalu niso vredne. Proračun naraste po vojni na 3 milijarde in 750 milijonov frankov. Vsaj 625 milijonov frankov bo veljala vsako leto vojska, ki bo morala tvoriti posadke po južnoafriških mestih. Davkoplačevalci bodo morali torej zelo kravetvi. Dohodninski davek, ki znaša že sedaj 6%, se zviša in se vpele tudi indirektni davek. Krüger o miru noče se ničesar slišati in brez neodvisnosti burških republik miru niti ne mara. Baje se je položaj na bojiščih prav ugodno obrnil za Bure. Nihče odločilnih moskih Eurov noče slišati ničesar o mirovnih pogajanjih, ki bi Bure ponizala. Iz Bruslja in Haaga se poroča, da Buri še vedno upajo, da bodo končno zmagali.

Angleški vojni minister je te dni podal nov dokaz, da se nahaja vojna uprava v velikih skripih. Naročil je namreč, da se mora nagroma nabirati novih vojakov za južno Afriko za takojšnji odhod. To je pa dokaz, da Angleška se noče odnehati, da nujno potrebuje novih vojnih moči.

Kazne vesti. — V arsenalu vojne mornarice v Pulju izdelujejo velikansko ladjenico, katera bo gotova v dve letih; stala bo okoli 3.000.000 K. — Angleška vlada hoče kronanje kralja in kraljice, določeno na dan 26. junija, preložiti, ker je nemogoče, da bi dotle skončala vojna v južni Afriki. — V Beljaku se je vsmrtil tovarnar Karol Brandt. Vsrkok propadanje tovarne z usnjem. — V asfaltni zalogi Zucculinovi v Trstu je napravil požar škodo 80.000 K. v zalogi svile Santer pa 20.000 K. — V Trstu je umrl 15-letni realec Katalan iz Škorklje, ki se je ustrelil, ker ga je oče ošteval radi zanemarjanja šole. — Stavka Lloydovih kurjačev v Trstu traja dalje. Vsi kurjači, kakor se pripeljejo v Trst po parnikih, se pridružujejo stavkajočim. — Iz Maribora poročajo, da so aretovali tamkajšnjega notarja dr. Radaya, kateremu so te dni zapri pisarno. Zakaj, pové obravnava. — Poročila iz Rusije pravijo, da leži grof Tolstoj na smrtni postelji ter da ni nikakega upanja več, da bi ozdravel.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeleški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je »Trgovska obrtna zadruga«.

Otvoritev nove gostilne!

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem otvoril

gostilno s prenočišči

(v lastni hiši)

v ulici Vogel št. 29.

Točil bodem dobra vipavska vina ter zagotavljam točno postrežbo in dobro kuhinjo.

Hojnikom v mesto in na deželi se toplo priporočam udani

Andrej Bolko.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredl Raštolja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirsberškega in drobnega blaga ter tkanja, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni vencl. — Mašne knjžice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

E. LEBHERZ

Gorica

tovarna užigalice

priporoča prebivalcem Primorskega svoje izdelke raznih vrst

posebno izvrstne in zanesljive

užigalice

Apollo

Služba vrtnarja.

Podpisano vodstvo išče poštenega, treznega, delavnega, zelenjadarstva in cvetličarstva popolnoma zmožnega oženjenega vrtnarja, kateri mora biti več slovenščine v pisavi. Plača znaša 800 K, nadomestek za kurjavo stanovanja pa 40 kron na leto, ali skupaj 70 kron na mesec. Vrhu tega dobi vrtnar 10% od skupička za strankam odprodano zelenjavo in cvetlice iz šolskega vrta. Stanovanje, obstoječe iz kuhinje in dveh sob mu je prosto, prosta tudi poletna zelenjava. Prednost imajo prosilci brez otrok.

Ker je nastopiti službo koj po Veliki noči, naj pošljejo prosilci svoje lastnoročno pisane, nekolekované, pač pa sé spričali opremljene lastnoročno pisane prošnje čim prej podpisnemu vodstvu.

Vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novemestu na Dolenjskem
dné 8. februarja 1902.

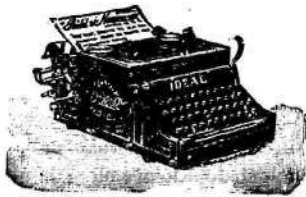

Milijon dam uporablja „FEEOLIN“.

Vprašajte Svojega zdravnika, če ni »Feeolin« najboljšo lepšalno sredstvo za kožo, lase in zobe!

Najnečistejši obraz in pajgrše roke dobijo hitro aristokratsko finost in obliko z uporabo »Feeolina«. »Feeolin« je iz 42. najplemenitejših in najsvežjih zeljstih sestavnih angleško mila. Mi jamčimo, da izgrejejo dalje po uporabi »Feeolina« brez sledu gube in črte na obrazu, zajede, mozoli, rdečica nosu itd. »Feeolin« je najboljšo čistilno, negovalno in lepšalno sredstvo za lase, zabranjuje izpadanje las, plešo in boleznin glave. »Feeolin« je tudi najnaravnejše in najboljše čistilno sredstvo za zobe. Kdor redno rabi »Feeolin« mesto mila, ostane mlad in lep. Zavežemo se, denar takoj vrniti, če bi ne bil kdo »Feeolinom« popolnoma zadovoljen. Cena komadu K 1.—, 3 komadom K 2-50, 6 komadom K 4.—, 12 komadom K 7.—. Poština pri 1 komadu 20 vin. od 3 komadov navzgor 60 vin. Povzetje 60 vin. več. Iza pošilja glavna zaloga **M. Faith**, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38, 1

Seidel & Naumannov pisalni stroj „IDEAL“

Vzbuja senzacijo.

Jasna pisava od prve do zadnje črke. Stroj je jako trpežen. Na močnem ministerjalnem papirju izdelal 4-6 iztisov, na konceptnem papirju 8-10, na tanjem papirju 12-16. Najvišje priznanje ter prva zmaga ameriške konkurence. — Zlata svetinja; Berlin (maj 1901.)

Glavno zastopstvo za Avstro-Ogersko:

Hch. Schott & Donnath

Dunaj III.3. Heumarkt 9.

Iščejo se zastopniki za deželo.

Meš.	Osebnih vlakov				Brzovl.	Osebnih vl.	Postaje					Osebn.	Mešanec	Osebnih vlakov				Brzovl.					
	112	114	1-16	1			122	113	175	117	121			111	2								
6-30	8-46	4-30	7-45	—	2-30	—	odh. Trst.-sv. Andrej	doh.	9-35	—	11-15	7-—	9-25	9-50	—	—	—	—	—	—	—		
—	9-06	4-50	—	—	—	—	odh. Ricmanje p.	↑	9-16	—	—	6-41	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
7-26	9-11	4-54	8-07	—	2-55	—	odh. Boršt	↑	9-12	—	10-38	6-37	9-04	9-28	—	—	—	—	—	—	—	—	
8-02	9-26	5-09	8-21	—	3-10	—	odh. Draga	↑	8-58	—	10-13	6-24	8-47	9-15	—	—	—	—	—	—	—	—	
8-28	9-38	5-21	8-32	—	3-22	—	odh. Herpelje-Kozina	↑	8-46	—	9-52	6-19	8-33	9-04	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	9-48	5-30	—	—	—	8-38	odh. Herpelje-Kozina	↑	8-34	—	—	5-59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	9-59	5-45	—	—	8-49	—	odh. Podgorje	↑	8-23	—	—	5-46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8-49	
—	10-17	6-04	—	—	—	—	odh. Rakitovič	↑	8-06	—	—	5-26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8-22
—	10-28	6-15	—	—	9-13	—	odh. Buzet	↑	7-50	—	—	5-10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8-04
Meš.	10-40	6-26	—	—	—	—	odh. Roč	↑	7-41	—	—	4-59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
vlaki	11-11	7-—	—	—	—	—	odh. Lupoglava	↑	7-30	—	—	4-44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	6-35	11-21	7-12	—	—	9-52	odh. Borut p.	↑	7-09	—	—	4-22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	6-40	11-26	7-18	—	—	—	odh. Cerovlje	↑	7-03	—	6-25	4-13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	6-51	11-38	7-31	—	—	10-03	odh. Novaki p.	↑	6-55	—	6-20	4-02	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	7-12	11-58	7-54	—	—	—	odh. Pazin	↑	6-49	—	6-13	3-53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	7-31	12-13	8-14	—	—	10-33	odh. Sv. Peter „u Šumi“	↑	6-31	—	5-55	3-31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	7-37	12-18	8-21	—	—	—	odh. Kanfanar	↑	6-14	—	5-38	3-09	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	7-44	12-24	8-28	—	—	—	odh. Smoljani p.	↑	6-10	—	—	3-03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	7-49	12-29	8-35	—	—	—	odh. Sv. Vincenc p.	↑	6-04	—	—	2-55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	8-03	12-42	9-51	—	—	10-54	odh. Zabronič p.	↑	5-59	—	—	2-48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	8-11	12-48	9-—	—	—	—	odh. Vodnjan	↑	5-45	—	—	2-30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	8-25	1-—	9-15	—	—	11-10	odh. Galezan p.	↑	5-37	—	—	2-20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	8-35	1-17	—	—	—	11-21	odh. Pulj	↑	5-20	—	—	2-—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	odh. Pulj-luka	↑	5-—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

73. Dunaj-Trst in obratno.

Brzovlak	Poštni vlak	Mešanec	Osebnih vlakov	Postaje					Brzovlak	Poštni vlak	Mešanec	Osebnih vlakov	
				Čas odhoda	Čas odhoda	Čas odhoda	Čas odhoda	Čas odhoda					
8-15	8-15	1-10	8-40	5-50	zjut.	odh. Dunaj	doh.	9-15	8-50	7-07	4-—	—	7-45
11-04	11-04	5-09	1-50	6-04	—	odh. Mürzzuschlag	↑	8-37	8-20	2-34	12-30	9-13	3-52
1-26	1-05	9-08	5-38	10-55	—	odh. Gradec	↑	4-31	4-20	9-35	8-07	6-10	12-30
2-48	2-22	11-42	8-—	2-35	5-24	odh. Maribor	↑	3-10	2-56	7-40	5-27	12-56	9-40
4-13	3-45	1-50	10-08	5-55	7-24	odh. Celje	↑	1-33	1-20	5-21	2-50	9-42	7-39
—	—	—	—	—	—	odh. Laški trg	↑	—	1-16	5-02	2-28	9-17	7-15
—	—	—	—	—	—	odh. Rimske toplice	↑	—	—	4-51	2-17	9-02	7-05
4-47	4-23	2-54	11-07	7-03	7-59	odh. Zidani most	↑	1-—	12-57	4-40	2-05	8-46	6-55
—	—	—	—	—	—	odh. Hrastnik	↑	—	—	4-16	1-39	8-10	6-41
—	—	—	—	—	—	odh. Trbovlje	↑	—	12-23	4-07	1-31	8-09	6-33
—	—	—	—	—	—	odh. Zagorje	↑	—	12-17	3-59	1-23	7-59	6-26
—	—	—	—	—	—	odh. Sava	↑	—	—	3-46	1-11	7-42	6-14
—	—	—	—	—	—	odh. Litiya	↑	—	12-—	3-36	1-01	7-28	6-05
—	—	—	—	—	—	odh. Kresnice	↑	—	—	3-25	12-50	7-14	5-55
—	—	—	—	—	—	odh. Laze	↑	—	—	3-12	12-37	6-57	5-43
—	—	—	—	—	—	odh. Zalog	↑	—	—	3-02	12-27	6-39	5-33
5-53	5-33	4-31	12-43	9-35	9-30	odh. Ljubljana (odh.)	↑	11-51	11-29	2-50	12-15	6-23	5-22
5-58	5-38	4-54	12-58	10-30	—	odh. Borovnica	↑	11-46	11-23	2-35	11-20	6-01	—
—	—	—	—	—	—	odh. Legatec	↑	—	—	2-06	10-49	5-09	—
6-52	6-32	6-10	2-12	12-45	—	odh. Planina	↑	—	—	1-30	10-10	4-05	—
—	—	—	—	—	—	odh. Rakek	↑	—	—	10-22	1-21	9-59	3-47
—	—	—	—	—	—	odh. Postojina	↑	—	—	10-32	10-09	1-04	9-40
7-27	7-08	7-01	3-01	2-21	—	odh. Prestranek	↑	—	—	—	12-50	9-25	2-51
—	—	—	—	—	—	odh. Št. Peter	↑	—	—	10-15	9-52	12-40	9-14
7-50	7-33	8-10	3-33	3-20	—								